

Mae-lee Forest Plantation Management Summary

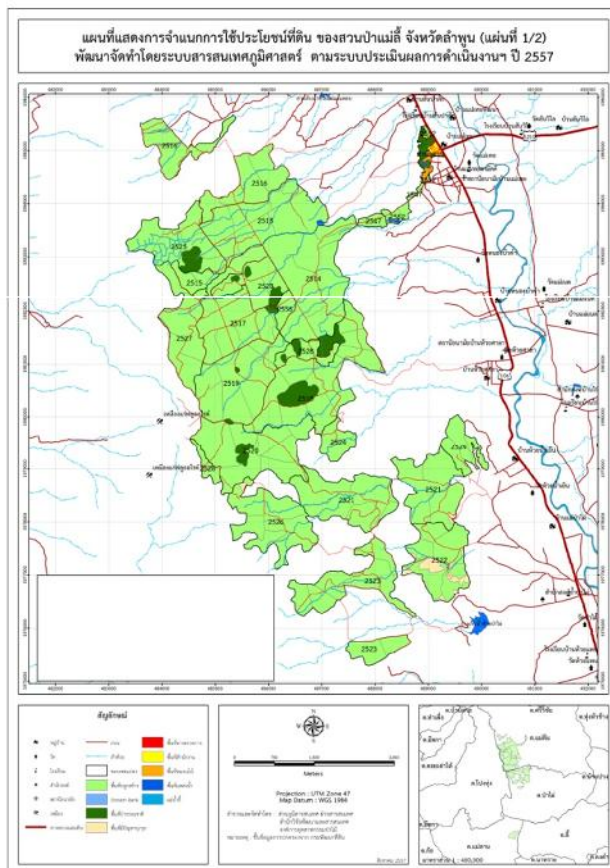
บทสรุปการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน สวนป่าแม่ลี องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

สวนป่าแม่ลี องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตเชียงใหม่

สวนป่าแม่ลี สังกดองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตเชียงใหม่ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ภาคเหนือบน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ เป็นสวนป่าโครงการ 1 ปลูกตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเริ่มปลูกสร้างแปลงสวนป่าไม้สัก ตั้งแต่ ป.พ.ศ. 2514 ถึง ป.พ.ศ. 2529 รวม 16 แปลงพื้นที่ปลูก 16,999.44 ไร่ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวได้ขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าตาม พ.ร.บ. สวนป่า พ.ศ. 2535

สำนักงานสวนป่าแม่ลี ตั้งอยู่ในพิกัดจากดาวเทียมระบบ UTM Zone 47 E 489439 N 1984775 ที่ตั้ง สำนักงานสวนป่าแม่ลี หมู่ที่ 13 ตำบลแม่ต๋อน อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน อยู่ห่างจากจังหวัดประมาณ 90 กิโลเมตร พื้นที่สวนป่าฯ ตั้งอยู่ในเขต ต.แม่ต๋อน ต.ป่าไผ่ และ ต.แม่ลาน

แผนที่แสดงการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน สวนป่าแม่ลี จังหวัดลำพูน

ระบบการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน

(Sustainable Forest Plantation Management System)

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) เป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีนโยบายมุ่งให้สวนป่าในสังกัดมุ่งปฏิบัติการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ระบบการจัดการสวนป่าที่เป็นสากล โดยการปลูกสร้างสวนป่าคุ้มครองรักษาบูรณะป่าไม้ เพื่อประโยชน์แก่การป่าไม้ โดยได้กำหนดพันธกิจด้านธุรกิจ ประกอบด้วย การพัฒนาที่ดินสวนป่า โดยอนุรักษ์และพัฒนาให้เป็นสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เป็นรากฐานการผลิตไม้และบริการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจสภาคอกชน ชุมชนท้องถิ่นอย่างครบวงจร เพื่อตอบสนองความต้องการใช้ไม้ของประเทศอย่างพอเพียงและยั่งยืน ส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจอุตสาหกรรมไม้ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและธุรกิจบริการที่มีป่าไม้เป็นพื้นฐานให้ประชาชนได้รับบริการที่มาตรฐาน มีการจัดการด้านการตลาดอย่างครบวงจร พัฒนาระบบและสร้างกลไกการตลาดไม้เศรษฐกิจอย่างเป็นธรรม เพื่อให้การปลูกไม้เศรษฐกิจได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าและยั่งยืน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมและพัฒนาสังคม ชุมชนท้องถิ่นโดยใช้สวนป่าเป็นฐานในการดำเนินงานช่วยเหลือสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่เกษตรกรรอบเขตสวนป่าตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยประชาชนมีส่วนร่วม

การจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนประกอบด้วยความยั่งยืน 3 ประการ

- ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
- ความยั่งยืนด้านสังคม
- ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์ในการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน

- รักษาสภาพสิ่งแวดล้อมในสวนป่า
- ส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพในพบนอนุรักษ์ของสวนป่า
- ฟื้นฟูสภาพธรรมชาติในสวนป่า
- อนุรักษ์แหล่งที่อยู่อาศัยของพืช และสัตว์หายากที่ถูกคุกคามและใกล้สูญพันธุ์
- ส่งเสริมสถานภาพด้านสังคม คุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน ท้องถิ่น
- สนับสนุนประสิทธิภาพของการใช้ประโยชน์สูงสุดของผลผลิตไม้จากสวนป่า

โครงสร้างการบริหารงานสวนป่าแม่ลี่

นายศิริศักดิ์ ดาคำ
หัวหน้างาน (ระดับ 6)

-
(ระดับ 4) ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วย
หัวหน้างาน

นางสมจิต กัญจะนะ
พนักงาน (ระดับ 2)

นายจรัส เครือปัญญา
พนักงานปฏิบัติการ (ชั้น 6)

นายเพลิน กอนแกว
พนักงานปฏิบัติการ (ชั้น 6)

นายอายุ สายใจ
พนักงานปฏิบัติการ (ชั้น 5)

นายสุเทพ พงสุยะ
พนักงานปฏิบัติการ (ชั้น 5)

นายสมบูรณ์ ใจบุญทา
พนักงานปฏิบัติการ (ชั้น 5)

นายสุพจน์ สมกองแกว
พนักงานปฏิบัติการ (ชั้น 5)

การดำเนินงานการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนของงานสวนป่าแม่ลี่

1. ดานเศรษฐกิจ

- พื้นที่ให้ผลผลิตทั้งหมด 15,706.57 ไร่
- ความเพิ่มพบนเฉลย (AYI) 0.30 ลบ.ม./ไร่/ป
- ความเพิ่มพบนทั้งปีของสวนป่าฯ 4,711.97 ลบ.ม./ไร่/ป

* ข้อมูลดังกล่าว ได้จากการสำรวจปริมาณกำลังผลิตของสวนป่าแม่ลี่ ประจำปี 2557-2558

การทำไม้ประจำปี 2561

- แปลง 2521 เนื้อที่ 427 ไร่ ปริมาตร 900 ลบ.ม.
 - แปลง 2523 เนื้อที่ 988 ไร่ ปริมาตร 700 ลบ.ม.
 - แปลง 2528 เนื้อที่ 765 ไร่ ปริมาตร 800 ลบ.ม.
- รวมทั้งหมด 2,400 ลบ.ม.

* การทำไม้ของสวนป่าแม่ลี่ไม่เกินปริมาณความเพิ่มพบนทั้งปี เพื่อให้เกิดการฟื้นตัวของป่า และทำการปลูกเสริมรอบตัด พนที่ 2
หลังการทำไม้เสร็จ

แผนการทำไม้ของงานสวนป่าแม่ลี่

ปีที่ดำเนินการ	แปลงปี	เนื้อที่ (ไร่)	ปริมาตร (ลบ.ม.)	วิธีการตัดสาง
2561	2521	427	900	Selection thinning
	2523	988	700	Low thinning
	2528	765	800	Low thinning
2562	2521	313	600	Selection thinning
	2529	1,080	500	Low thinning
	2544/2514	454	400	Low thinning
	2544/2515	527	500	Low thinning
	2544/2516	77	100	Low thinning
	2544/2517	409	400	Low thinning
2563	2521	459	1,200	Selection thinning
	2545/2515	203	250	Low thinning
	2546/2515	338	350	Low thinning
	2547/2515	344	350	Low thinning
	2548/2516	279	300	Low thinning
2564	2522	412	800	Selection thinning
	2524	521	700	Low thinning
	2525	783	800	Low thinning

การปลูกสร้างสวนป่า ประจำปี 2561

- สวนป่าดำเนินการปลูกเสริมรอบตัดพื้นที่ 2 แปลงปี 2560/2521 เนื้อที่ 459 ไร่ พร้อมทั้งบำรุงดูแลตามแผนการดำเนินงานจัดการสวนป่าสกลแปลงปลูกเสริมรอบตัดพื้นที่ 2
- ดำเนินการบำรุงดูแลสวนป่าไม้สัก และป้องกันการกลลอบขโมยไม้ในพื้นที่สวนป่าแม่ลี่

2. ด้านสิ่งแวดล้อม

สวนป่าแม่ลี่มีพื้นที่ทอยสูงจากระดับนาทะเล 300-400 เมตร มีสภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ลาดเนินเขาเตี้ยๆสลับกัน มีหินปูนขนาดใหญ่ไหลลอยทั่วไปบางพื้นที่ ความลาดชันประมาณร้อยละ 10-15 สภาพป่าเดิมเป็นป่าเบญจพรรณที่มีไม้สัก ผสมป่าเต็งรัง มีลักษณะดินเป็นดินทรายและดินลกรัง การกักเก็บน้ำไม่ดี ดินมีธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุต่ำถึงต่ำมาก ค่าปฏิกิริยาของดินเป็นกรดปานกลาง PH 5.6-6.4 แหล่งน้ำเป็นอ่างเก็บน้ำห้วยไร่เป็นแหล่งน้ำหลัก และมีสระน้ำขนาดเล็ก 6 แห่ง คุณภาพน้ำโดยทั่วไปมีคุณภาพปานกลาง-ดี ไม่พบสารปนเปื้อนในแหล่งน้ำ

สวนป่าฯ ได้กำหนดพื้นที่อนุรักษ์รวมกันทั้งสิ้น 838.87 ไร่ คิดเป็น 5 % ของเนื้อที่สวนป่าทั้งหมด (16,823 ไร่) โดยแบ่งพื้นที่อนุรักษ์ ออกเป็นแต่ละประเภท ดังนี้

1. พื้นที่สองฝั่งลำห้วย (Stream Bank)
2. พื้นที่แนวกันชน (Buffer Zone)
3. พื้นที่ป่ากึ่งธรรมชาติ
4. พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (HCV)

ผลการตรวจสอบสถานภาพ (Status) ของพรรณพืชที่สำรวจพบไม่พบชนิดพรรณพืช และสัตว์ป่าที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มสถานะภาพที่ถูกคุกคาม (threatened status) ตามการจัดของ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ONEP, 2006) และ IUCN (2010) ตามผลการสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่สวนป่าแม่ลี่ (สำรวจโดยคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2558)

พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (HCV)

หมายถึงคุณค่าของสิ่งมีชีวิต คุณค่าด้านนิเวศวิทยา คุณค่าด้านวัฒนธรรมและสังคม ที่ได้รับการพิจารณาถึงความโดดเด่นสำคัญมาก ทั้งในระดับนานาชาติ ระดับภูมิภาคหรือในระดับโลก ซึ่งคุณค่าเพื่อการอนุรักษ์อย่างสูง จำเป็นอย่างยิ่งต้องได้รับการคุ้มครอง รวมถึงต้องสร้างมาตรการหรือแผนเพื่อการจัดการและติดตามเพื่อให้แน่ใจสิ่งที่ได้รับการพิจารณาให้อยู่ในสถานภาพ HCV นั้นยังคงอยู่หรือได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ยั่งยืน

[เอกสารเผยแพร่ การจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน งานสวนป่าแม่ลี่]

จากการสำรวจ และลงความเห็นกับชุมชนในการกำหนดพื้นที่ HCV ในพื้นที่สวนป่าแม่ลี่
ได้แบ่งพื้นที่ HCV แต่ละประเภทความสำคัญ ดังนี้

1. HCV 3 Endemic species: ถ้ำผาผึ้ง พบผึ้งทำรังเป็นจำนวนมาก
2. HCV 4 Water protection: พื้นที่ชุ่มน้ำ ตาน้ำ 3 แห่ง
3. HCV 5 Basic need of local communities: ดงขมิ้น พบขมิ้นขึ้นกระจายทั่วพื้นที่
4. HCV 6 Cultural identity of local communities: วัดเกา หลุมฝังศพชาวเผ่าลัวะ การจัดการและการตรวจติดตาม ทางงานสวนป่าแม่ลี่ได้จัดชุดสำรวจ และดูแลพื้นที่ HCV โดยการบันทึกลงในแบบบันทึกตรวจติดตามพื้นที่ HCV เมื่อพบความเสียหาย หรือมีแนวโน้มที่จะเกิดความเสียหายต่อพื้นที่ เพื่อนำไปสู่แนวทางการป้องกันและแก้ไขต่อไป

ผลการตรวจติดตาม จากการสำรวจตรวจติดตามไม่พบความเสียหาย และผลกระทบจากการประกอบกิจกรรมของทางงานสวนป่าแม่ลี่ และจากปัจจัยภายนอก ต่อพื้นที่ HCV คอ วัดเกา ถ้ำผาผึ้ง แต่อย่างใด บริเวณใกล้เคียงพื้นที่ชุ่มน้ำ และตาน้ำ ทั้ง 3 แห่ง มีแนวโน้มของไฟฟ้าในช่วงฤดูแล้ง งานสวนป่าจึงได้ทำการป้องกันไฟฟ้า โดยการทาสีแนวกันไฟ และตรวจตราป้องกันพื้นที่ดังกล่าวเพิ่มขึ้น

ผลการตรวจติดตาม จากการสำรวจตรวจติดตามไม่พบความเสียหาย และผลกระทบจากการประกอบกิจกรรมของทางงานสวนป่าแม่ลี่ และจากปัจจัยภายนอก ต่อพื้นที่ HCV คอ วัดเกา ถ้ำผาผึ้ง แต่อย่างใด บริเวณใกล้เคียงพื้นที่ชุ่มน้ำ และตาน้ำ ทั้ง 3 แห่ง มีแนวโน้มของไฟฟ้าในช่วงฤดูแล้ง งานสวนป่าจึงได้ทำการป้องกันไฟฟ้า โดยการทาสีแนวกันไฟ และตรวจตราป้องกันพื้นที่ดังกล่าวเพิ่มขึ้น

การสำรวจผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม(SITE INSPECTION) ก่อนการปฏิบัติงานด้านต่างๆ

การสำรวจผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม หรือ Site Inspection นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความเสี่ยง
แนวโน้ม และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่ ที่มีการปฏิบัติงานของสวนป่า เช่น การปฏิบัติงานด้านการ
ทำไม้ การปฏิบัติงานด้านการปลูกสร้างสวนป่า และการสร้างถนนป่าไม้ ซึ่งงานสวนป่าแม่ลี่จะดำเนินการสำรวจ Site
Inspection ทั้งก่อนและหลังการปฏิบัติงาน เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงาน ป้องกันและตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

จากการสำรวจพื้นที่ด้วยเครื่องมือแบบการสำรวจ Site Inspection ในการดำเนินงานด้านการทำไม้
ปลูกสร้างสวนป่า และสร้างถนนป่าไม้ สรุพบว่าไม่พบพืชพรรณ และสัตว์ที่หายาก ใกล้สูญพันธุ์ รวมทั้งพื้นที่ HCV บริเวณ
พื้นที่แปลงทำไม้และแปลงปลูกสร้างสวนป่า สวนป่าแม่ลี่ ได้กำหนดแนวทางการจัดการเพื่อป้องกันผลกระทบต่อ
สิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติงานในพนที่ปฏิบัติตามแนวทาง ดังนี้

1. กำหนดแนวกันชน (Buffer Zone) หรือไม้ใกล้ทางตรวจการ
2. ละเว้นการทำไม้บริเวณพื้นที่สองฝั่งลำห้วย (Stream Bank)

3. สร้างฝายดกตะกอน และชะลอความชื้น บริเวณลำห้วยที่อยู่ในพื้นที่ท่าไม้ รวมทั้งบริเวณใกล้พื้นที่ท่าไม้
4. ปลูกหญ้าแฝกบริเวณที่เสี่ยงต่อการพังทลายของดิน
5. งดเว้นการตัดถนนป่าไม้ใหม่ รวมทั้งระมัดระวังเมื่อจำเป็นต้องสร้างถนนป่าไม้

3. ดานสังคม

ชุมชนรอบพื้นที่สวนป่าแม่ลี่ ประกอบด้วย 3 ตำบล คือ ตำบลแม่ตืน ตำบลป่าไผ่ ตำบลแม่ลาน

* จากการสำรวจ สอบถามผู้นำชุมชนรอบสวนป่าแม่ลี่ ไม่พบว่ามีชุมชนพื้นเมือง หรือชนเผ่าใดๆ ที่เคยอาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่สวนป่าแม่ลี่ พื้นที่รอบสวนป่าแม่ลี่

นโยบายของสวนป่าแม่ลี่ด้านสังคม

- พิจารณาจ้างแรงงานจากชุมชนท้องถิ่นสวนป่าเป็นอันดับแรกและกำหนดค่าจ้างแรงงานด้วยความเป็นธรรม
- มีการฝึกอบรมให้ความรู้พนักงานสวนป่าและคนงาน
- ส่งเสริมอุปกรณ์และเครื่องมือด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
- ส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพให้กับคนงาน
- สนับสนุนด้านการศึกษาและศาสนา
- จำหน่ายไม้สักของสวนป่าประมาณ 30% ให้กับชุมชนท้องถิ่นและหมู่บ้านป่าไม้
- สร้างโครงการความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น
- มีระบบแก้ไขข้อขัดแย้งกับชุมชนท้องถิ่น
- มีพนักงานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่น
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสวนป่า

ภาพการร่วมกิจกรรมทางสังคม กบชมชนรอบพื้นที่สวนป่าฯ

- รวมงานประเพณีสำคัญทางศาสนา

- ร่วมการแข่งขันกีฬาส่งการะบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว

- โครงการปลูกสร้างสวนป่าโดยระบบวนเกษตร โดยชุมชนมีส่วนร่วม

แผนการจัดการสวนป่า ระยะยาว 5 ปี

ลำดับ	รายละเอียด	2561	2562	2563	2564	2565
1.	ด้านเศรษฐกิจ - แผนการทำไม้ (ลบ.ม.) - แผนการปลูกเสริมฯ (ไร่)	2,400 459	2,4000 187	2,500 427	2,450 600	2,300 459
2.	ด้านสังคม - กรมธรรม์อุบัติเหตุ (ปลง) - ตกงกับชุมชน(ครั้ง) - มวลชนสัมพันธ์(ครั้ง) - การจ้างแรงงาน (%) - การอบรม (ครั้ง)	1 1 12 100 3	1 1 12 100 3	1 1 12 100 3	1 1 12 100 3	1 1 12 100 3
3.	ด้านสิ่งแวดล้อม - พื้นที่ HCV - พื้นที่อนุรักษ์ (ไร่) - ต้นไม้อนุรักษ์ (ต้น) - สถานีวัดการพังทลายของดิน(ครั้ง) - Site Inspection(ครั้ง/ป/กิจกรรม)	7 875.90 15 3 2	7 875.90 15 3 2	7 875.90 15 3 2	7 875.90 15 3 2	7 875.90 15 3 2

ผลการดำเนินงานของสวนป่า ที่ผ่านมา

สวนป่าแม่ลี่ มีการดำเนินงานได้ตามแผนการจัดการที่ได้กำหนดไว้ ทกประการ ทำให้มีความยั่งยืน และสรุปผลการดำเนินงานในปี 2558 ได้ ดังนี้

1.ด้านเศรษฐกิจ ผลการทำไม้ แผลงปี 2520 ปริมาตร 1,001.54 ลบ.ม., แผลงปี 2521 ปริมาตร 1154.55 ลบ.ม. รวมผลิตในปี 2559 ปริมาตร 2,156.09 ลบ.ม. มีการจำหน่ายไม้ให้กับราษฎร ประชาชนทั่วไป ให้ได้ใช้ไม้ ที่ถูกต้องตามกฎหมาย สร้างรายได้ให้กับองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ เป็นเงิน 11,714,794.44 บาท มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เป็นเงิน 5,978,303.64 บาท

2.ด้านสิ่งแวดล้อม สวนป่าแม่ลี่ ดำเนินการจกทำกิจกรรมตามแผนการจัดการ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ดังนี้ กิจกรรมสร้างฝายชะลอน้ำ การป้องกันไฟ การปลูกไมป่า ไม้ผลเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่สวนป่า และแต่งตั้ง เจ้าหน้าที่ในการตรวจตราป้องกันรักษาพื้นที่ HCV และพื้นที่ของสวนป่าจำนวน 16,823 ไร่ เป็นต้น มีค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม เป็นเงินประมาณ 50,000 บาท

[เอกสารเผยแพร่ การจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน งานสวนป่าแม่ลี]

3.ด้านสังคม สวนป่าแม่ลี ได้มีกิจกรรมที่ บริการด้านสังคม เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมของท้องถิ่น และหน่วยงานต่างๆในท้องถิ่น การทำประกันชีวิตกลุ่ม เป็นต้น การจ่ายเป็นค่าจ้างแรงงานชุมชนรอบสวนป่าให้มีงานและมีรายได้ โดยสรุปค่าใช้จ่าย ที่ใช้ด้านสังคม เป็นเงินประมาณ 5,000,000 บาท ในการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนทั้ง 3 ด้าน โดยสรุปมีความสำเร็จ และยั่งยืน ตามที่ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ทุกประการ

วิสัยทัศน์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

“เป็นผู้นำการจัดการสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมไม้สู่สากล”

ติดต่อ : สำนักงานสวนป่าแมล หมู่ 13 ต.แมตน อ.ล จ.ลาพูน รหัสไปรษณีย์ 51110

โทร.053-509249 E.mail – maelee_plantation@hotmail.co.th

สามารถเสนอแนะขอความคิดเห็น ตามกล่องรับข้อความของงานสวนป่าแม่ลีบริเวณหน้าบ้านผู้ใหญ่บ้าน

